

การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ
และใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐาน

Development of Moral Reasoning Utilizing Group Investigation
Cooperative Learning and Virtuous Project Base

ฐิตียา เนตรวงษ์*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังการจัดกระบวนการเรียนการสอน ศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ยที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐานรายวิชาการบูรณาการสารสนเทศสำหรับนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการบูรณาการสารสนเทศ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 49 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐาน สามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนได้ 2) เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 (ยึดหลักสัญญาประชาคม ยึดหลักความถูกต้อง) และ 3) ภาพรวมของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมาก 4) เปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : เหตุผลเชิงจริยธรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ โครงการคุณธรรมเป็นฐาน

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
e-mail: titiya_net@dusit.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to compare students' moral reasoning before and after using group investigation cooperative learning and a virtuous project, and to study student's opinions towards the teaching methods. The samples of this study were 49 undergraduate students of Information Technology Curriculum, Suan Dusit Rajabhat University, who registered for the Information Integration Course of the 2012 academic year. The research instruments were a form measuring moral reasoning, a learning achievement test, and a "student's opinion" questionnaire. Data was analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and dependent t-test. The results of the study are as follows :

1. Moral reasoning and learning achievement were developed by teaching using group investigation cooperative learning and a virtuous project;
2. Moral reasoning of the students after the treatment was at the fifth level (social-contract legalistic orientation);
3. Students expressed their satisfaction with the teaching methods at a high level; and
4. Students who differed in gender and grade point average had insignificant differences in their opinions towards teaching methods.

Keywords : moral reasoning, group investigation cooperative learning, virtuous project base

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปให้เข้มแข็งทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม เพราะคุณธรรมเป็นคุณสมบัติในทุกวิชาชีพ การให้การศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องพัฒนาคนให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดี มีความรู้และคุณธรรม หลักสูตรการเรียนการสอนจำเป็นต้องเน้นเรื่องคุณธรรม เพราะสังคมปัจจุบันเป็นยุคบริโภคนิยม การรับรู้ข่าวสารโดยเฉพาะผ่านทางเทคโนโลยีต่างๆ อาจมีผลกระทบต่อผู้รับที่อาจแสดงพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย (สุนทร เทียนงาม, 2549; พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2550) ภาวะวิกฤติคุณธรรมของเยาวชนไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (2550) ได้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียนนักศึกษาจากทั่วประเทศจำนวน 2,788 คน ระหว่างวันที่ 10-18 มีนาคม 2550 พบว่าพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่สังคมพึงตระหนักเป็นอันดับต้นๆ คือ ก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่มีความกตัญญู และขาดสัมมาคารวะ สำหรับคุณธรรมของเยาวชนไทยที่ควรเร่งสร้าง

และปลูกฝังคือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความมีน้ำใจ/เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ ความสุภาพ/มีสัมมาคารวะ ส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลและเป็นแรงจูงใจให้เยาวชนเป็นคนดี มีคุณธรรมคือ 1) พ่อแม่ผู้ปกครอง 2) ครูอาจารย์ 3) สื่อทีวี วิทยุ และอินเทอร์เน็ต 4) สถานศึกษา และ 5) เพื่อน จึงกล่าวได้ว่าในสังคมไทยกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเกี่ยวกับวิกฤติคุณธรรม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนในการแก้ปัญหาวิกฤติคุณธรรมสำหรับเยาวชนไทย

เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ บนพื้นฐานทางจริยธรรมของบุคคล โดยเหตุผลที่แสดงออกมาจะแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลรวมถึงพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและพัฒนาการทางด้านอารมณ์ด้วย ซึ่งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ ด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524; ดวตา เครือทิวา, 2544; พิณทิพย์ วังเกรดแก้ว, 2547) การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้เสมอ และบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำและระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้ (Piaget, 1932; Kohlberg, 1969 อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2541) และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของบุคคล ซึ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีพัฒนาการในขั้นสูงจะมีลักษณะทางจริยธรรมที่ดีและน่าปรารถนามากกว่าในขั้นต่ำ ผู้ใช้เหตุผลในขั้นสูงกว่ายังสามารถกระทำในสิ่งที่ผู้มีเหตุผลในขั้นต่ำสามารถกระทำได้และทำได้ยิ่งกว่า เช่น ความสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้ในลักษณะที่ยั่งยืนกว่า (Kohlberg, 1969 อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2541) นอกจากนี้พัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับสถานภาพส่วนบุคคล กรมวิชาการ (2541) ระบุว่า สถานภาพส่วนบุคคลในด้านระดับอายุ ระดับสติปัญญา ความแตกต่างระหว่างเพศ มีผลต่อพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วย

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มแต่ละคนจะมีความสามารถที่แตกต่างกันมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีส่วนรับผิดชอบในการเรียนรู้และความสำเร็จของตนเองและของกลุ่ม ซึ่งเป็นการเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยการนำตนเอง เนื่องจากผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง และของกลุ่ม มีความสำเร็จของทุกคนและของกลุ่ม ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการเรียนรู้ ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นการเรียนรู้แบบแข่งขันกันฉันมิตร (เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม, 2552) เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญให้กับผู้เรียนหลายประการเช่น ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ความมีวินัยในตนเอง เนื่องจากผู้เรียนจะได้ฝึกการควบคุมตนเองในการเรียนรู้โดยไม่ต้องอาศัยการควบคุมจากบุคคลอื่น มีความรับผิดชอบในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้เรียนทุกคนมีส่วนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองอย่างมีเหตุผล การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจึงทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา เทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบ (Group Investigation : GI) เป็นเทคนิควิธีการหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งนำเสนอโดยชาเรน

และซาแรน (Sharan and Sharan, 1990) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เป็นกลุ่มโดยละเอียดลึกซึ้งจากเรื่องที่ตนเองสนใจเป็นหลัก ผู้เรียนจะเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการแสวงหาความรู้ และข้อเท็จจริงต่างๆ จากการได้รับโอกาสที่จะเลือกศึกษาโดยละเอียดในหน่วยการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจเป็นพิเศษ มีการอภิปรายกลุ่ม วางแผนและทำโครงการร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทั้งกลุ่ม แบ่งหัวข้อให้สมาชิกแต่ละคนทำงานเพื่อนำมาเขียนรายงานและทำโครงการ สุดท้ายกลุ่มนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน จึงนับได้ว่าเทคนิควิธีการดังกล่าวเน้นในการทำโครงการที่มุ่งเน้นผลผลิตจากการเรียนแบบร่วมมือกัน

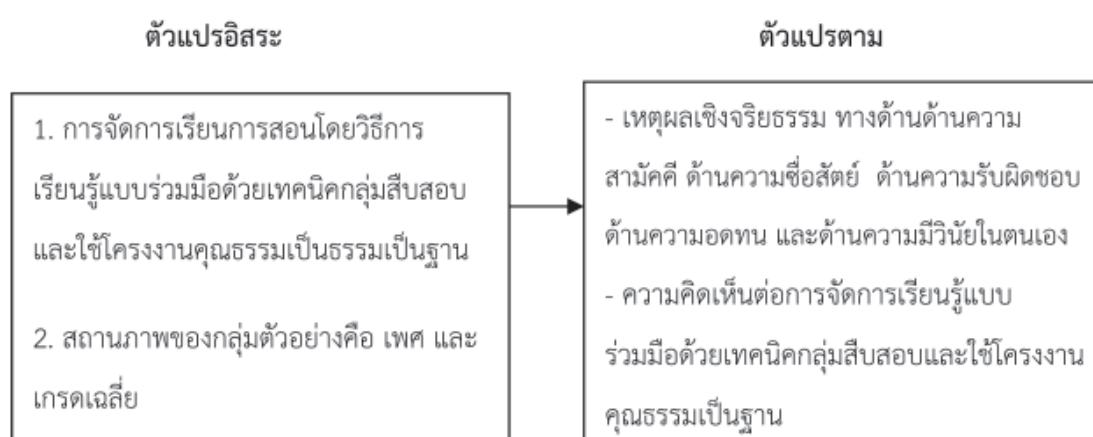
การเรียนรู้แบบโครงการเพื่อพัฒนาคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนนั้นเน้นการนำปัญหาในชีวิตจริงมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำโครงการเป็นการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตด้วยวิธีคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์หรือด้วยกระบวนการทางปัญญา โครงการคุณธรรมเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำความดีมีคุณธรรมแบบเชิงรุกโดยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ผ่านเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบโครงการเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติงานจริงเมื่อบูรณาการกับเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบจึงเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยๆ ในลักษณะวิจัยปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน และสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือกันจนบรรลุเป้าหมายทำให้บังเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ผลจากการทำโครงการคุณธรรมยังสามารถสร้างค่านิยมในการทำความดี และพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน สามารถรวม บ้าน วัด โรงเรียนเป็น “บวร” ร่วมกันทำกิจกรรมที่ดีแก่ผู้เรียนได้ และการทำโครงการคุณธรรมแบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบสามารถส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่างๆ เช่น ความมีวินัย ความสามัคคี ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ความรับผิดชอบ การมีปฏิสัมพันธ์และปรับตัวร่วมกับผู้อื่น การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ สามารถปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมีทักษะเชิงคุณธรรมระหว่างบุคคลดีขึ้น สามารถพัฒนาคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข (พระมหาพวงศันรินทร์ จิตวิโส, 2552; ทิศนา แหมมณี, 2550; สุวิมล ว่องวาณิช และคณะ, 2551; อภิชา แดงจำรูญ, 2553)

จากแนวคิดที่นำเสนอมาข้างต้น การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นธรรมเป็นฐานจึงเป็นกระบวนการที่ใหม่ทางการศึกษาที่สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนให้มีความรู้คุณธรรม ผู้เรียนมีโอกาสร่วมเรียนรู้ด้วยกัน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะที่เป็นรูปธรรมบนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมทั้งนี้การวิจัยดังกล่าวจะศึกษาสภาพส่วนบุคคลในด้านระดับสติปัญญาโดยใช้เกณฑ์คะแนน ความแตกต่างระหว่างเพศ ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วย ผลการวิจัยจะได้โครงการคุณธรรมโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามสภาพส่วนบุคคล อันจะเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ไปดำเนินการ ประยุกต์ใช้ และพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานจำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การบูรณาการสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ตอนเรียน A1 จำนวน 49 คน โดยได้จากการเลือกเจาะจง ซึ่งนักศึกษาทั้ง 49 คน ได้ลงทะเบียนในรายวิชาบูรณาการสารสนเทศเนื่องจากรายวิชาดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สามารถจัดทำ

โครงการ การจัดการด้านสังคม จิตอาสาที่สามารถดำเนินงานโดยใช้คุณธรรมเป็นฐานในการจัดทำโครงการคุณธรรมได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 5 ตัวเลือก เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลทางจริยธรรม 5 ขั้น (กรมวิชาการ, 2541)

แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 (ยึดหลักสัญญาประชาคม ยึดหลักความถูกต้อง)
- 4 หมายถึง เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 (ยึดถืออำนาจของกฎหมาย)
- 3 หมายถึง เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 3 (ยึดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล)
- 2 หมายถึง เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 2 (ยึดสิ่งที่จะนำไปสู่ผลประโยชน์)
- 1 หมายถึง เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 (ยึดคำสั่งและการลงโทษ)

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นหลังจากเรียนด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงการคุณธรรมเป็นฐาน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.3 แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบูรณาการสารสนเทศ จำนวน 30 ข้อ ของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตบทเรียนออนไลน์ เรื่อง อินเทอร์เน็ต

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการกำกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มแบบสืบสอบและใช้โครงการเป็นฐาน โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design

T₁ X T₂

X	แทน	ทดลอง (Experiment) หรือจัดกระทำ (Treatment)
T ₁	แทน	วัดก่อนการทดลอง (Pretest) หรือวัดตอนเริ่มต้นวิจัย
T ₂	แทน	วัดหลังการทดลอง (Posttest) หรือวัดตอนสิ้นสุดวิจัย

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มแบบสืบสอบและใช้โครงงานเป็นฐานแล้วผู้เรียนจะทำแบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทดสอบหลังเรียนและแบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนทันที

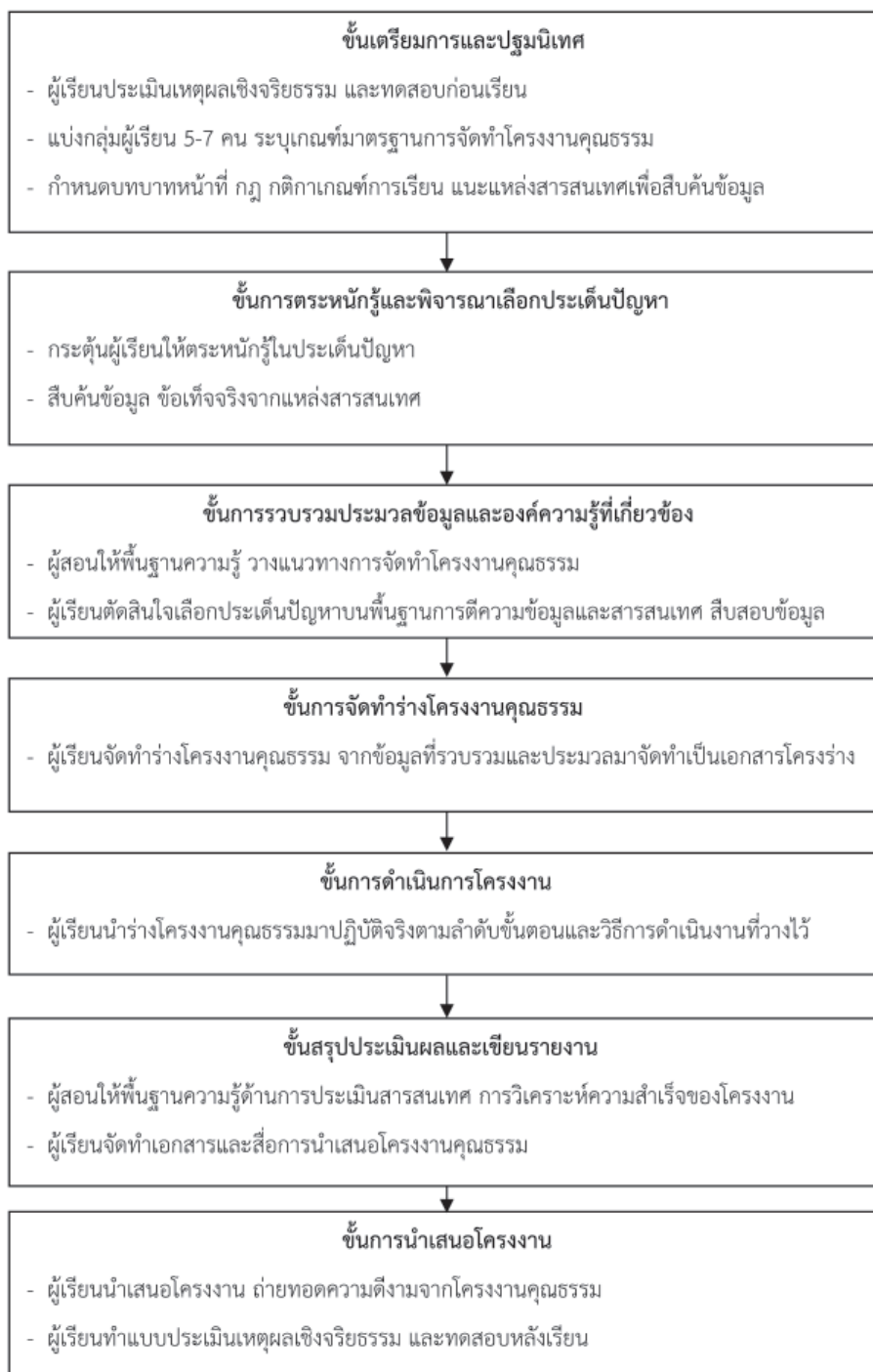
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเหตุผลเชิงจริยธรรม ของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ค่า t โดยใช้ t -test dependent

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มแบบสืบสอบและใช้โครงงานเป็นฐานโดยวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยวิเคราะห์ค่า t -test และ F -test

ผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน วิชา การบูรณาการสารสนเทศ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ได้กำหนดการเรียนรู้ตามแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1 การจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอน

เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้น 4 คือ ชั้นยึดถืออำนาจของกฎหมาย เมื่อทำการประเมินหลังการทดลองเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นและยังอยู่ในชั้นที่ 5 คือ ชั้นยึดหลักสัญญาประชาคม ยึดหลักความถูกต้อง เมื่อแยกเป็นรายด้าน ทุกด้านมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 5 สามารถเรียงลำดับเหตุผลเชิงจริยธรรมจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน และด้านความมีวินัยในตนเอง

2. การเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ในการทดสอบพบว่าในแต่ละด้านและโดยภาพรวมมีค่า (2 - tailed) น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันโดยมีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 คิดเป็นร้อยละ 14.60 โดยจะพบว่า นักศึกษาทุกคนมีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

3. ภาพรวมของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อแยกเป็นรายด้านทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.24$) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.18$) ด้านรูปแบบกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.04$) และสุดท้ายด้านสถานที่ สื่อ และสื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

1. การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เรียนเมื่อเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้น 4 คือ ชั้นยึดถืออำนาจของกฎหมาย เมื่อทำการประเมินหลังการทดลองเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นและอยู่ในชั้นที่ 5 คือ ชั้นยึดถือยึดหลักสัญญาประชาคม ยึดหลักความถูกต้อง เมื่อแยกเป็นรายด้านทุกด้านมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 5 ทั้งหมด สามารถเรียงลำดับเหตุผลเชิงจริยธรรมจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน และด้านความมีวินัยในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชา แดงจำรูญ (2553) ที่ได้พัฒนารูปแบบการทำโครงงานคุณธรรมโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือบนเว็บไซต์และการเขียนสะท้อนความดีผ่านเว็บไซต์ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเคารพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากงานวิจัยพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนหรือนักศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5 ทั้งในด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความอดทน ซึ่ง ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2551) ระบุว่า จริยธรรมในชั้นนี้เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 13 ถึง 16 ปี เช่น การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบโรงเรียน การปฏิบัติตามกฎจราจร การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรหรือหน่วยงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้ใหญหลายคนมี

เหตุผลเชิงจริยธรรมหยุดชะงักอยู่ในขั้นนี้ โดยการที่อ้างกฎระเบียบข้อบังคับมาเป็นประโยชน์ในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่งคือ การนำระเบียบที่มนุษย์ตั้งขึ้นมาอ้างโดยดูผลประโยชน์ของส่วนรวม เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 คือ ยึดหลักสัญญาประชาคม จัดว่าเป็นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconvention Level) ซึ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้เป็นของบุคคลที่อายุตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป โดยมักตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง ยุติธรรม ยึดประโยชน์ของส่วนรวมหรือสังคมเป็นหลัก ซึ่งข้อตกลงและความถูกต้องเป็นไปตามสิทธิของตนเองและของผู้อื่น เช่น ความเคารพสิทธิมนุษยชน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นจนถึงขั้นที่ 5 ในด้านความสามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบ อาจเนื่องจากคุณธรรมในด้านความสามัคคี ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ เป็นประเด็นปัญหาที่สังคมไทยประสบปัญหาวิกฤตเป็นอย่างมาก จากข่าวการชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่างๆ ข่าวการคอร์รัปชันในวงการต่างๆ กลุ่มตัวอย่างจึงมองว่าตนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านดังกล่าวสูงกว่าบุคคลที่สร้างความเดือดร้อนแก่คนอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ นางลักษณ วิรัชชัย ชยุดม ภิรมย์สมบัติ และศจีมาจ ณ วิเชียร (2551) ที่ได้ทำการวิจัยและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมพบว่า สภาพคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนในสังคมไทยตามตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มในการประเมินระดับคุณธรรมของตนเองสูงกว่าระดับคุณธรรมของเพื่อนร่วมอาชีพและเพื่อนร่วมชาติ เพราะกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าคุณธรรมอยู่ในสังคมที่ไม่ดี เพราะการได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ที่กล่าวถึงความไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลหลายระดับ การได้รับความเดือดร้อนจากความขัดแย้งในกรณีต่างๆ ในปัญหาภาคใต้ ปัญหาการประท้วงก่อความไม่สงบในเขตเมือง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเกิดความไม่แน่ใจในระดับคุณธรรมของผู้อื่นว่าจะดีกว่าตนหรือไม่ ซึ่งสืบเนื่องจากการรับรู้ข่าวสาร และการประเมินตนเองเปรียบเทียบกับผู้อื่น โดยมองว่าการที่ตนเองไม่ทำแต่มีคนอื่นทำ นั้นหมายความว่าผู้อื่นนั้นน่าจะไม่ดีหรือไม่มีความดีเท่าเทียมกับตนเองจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมองว่าคนอื่น ๆ ในสังคมไม่น่าไว้วางใจ

จากการศึกษาการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานเพื่อการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมพบว่า โครงงานคุณธรรมส่วนใหญ่บูรณาการโครงงานสำรวจและโครงงานผลิตสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากใช้การเรียนรู้ร่วมกันด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนนั้นจึงมีความต้องการสำรวจและรวบรวมข้อมูล สืบสอบหาข้อเท็จจริง ลงมือปฏิบัติ แล้วนำเสนอผลงานผลิตสื่อกิจกรรมที่ได้ดำเนินการส่วนมากเป็นงานจิตอาสา เช่น การไปบูรณะวัดหลังน้ำท่วม จัดภูมิทัศน์ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในวัด การผลิตสื่อการสอนคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็ก เป็นต้น เหล่านี้จึงเป็นการสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ อภิชา แดงจำรูญ (2553) ที่กล่าวว่า การทำโครงงานคุณธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการร่วมมือกันทำงาน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษา สำรวจ ค้นคว้า คิดค้น เน้นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นจริงมาเรียนรู้และแก้ปัญหา และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แคมมณี (2546) ที่ระบุว่าพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคลเกิดขึ้นได้จากการที่ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม การได้มีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะช่วยให้บุคคลเข้าใจความคิดเห็นของบุคคลอื่นมากขึ้น สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาเพื่อ

ตัดสินใจในปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะกับปัญหาเชิงจริยธรรม ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้เข้ากลุ่มทางสังคมต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปอย่างรวดเร็ว

2. ภาพรวมของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านผู้สอน ด้านรูปแบบกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน และสุดท้ายด้านสถานที่ สื่อ และโสตทัศนูปกรณ์ จึงกล่าวได้ว่าด้านการวัดและประเมินผลมีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพราะต้องเป็นการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ดังนั้นผู้เรียนจึงมีความคาดหวังกับบทบาทของผู้สอนที่ต้องมีส่วนสำคัญในการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งในแง่กระบวนการกลุ่มและผลงานกลุ่ม ดังนั้นบทบาทของผู้สอนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ จินตนา ต้นสุวรรณนที และคณะ (2553) ที่ระบุว่า อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีการวางตนให้เหมาะสมเป็นกันเอง เป็นกัลยาณมิตรที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา เอื้ออำนวยความสะดวก ชี้แนะแนวทางที่ดี มีจิตวิทยา สร้างแรงบันดาลใจ รวมทั้งกำกับดูแลโดยใช้มาตรการในทางบวก การเสริมแรงมากกว่าใช้การลงโทษ จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนพบว่าผู้เรียนมีความคาดหวังกับบทบาทผู้สอนและการประเมินผลมากที่สุด ดังนั้นการเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นที่ปรึกษา คอยอำนวยความสะดวก และติดตามประเมินผลการดำเนินโครงงานผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบและใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานประกอบด้วยขั้นตอนหลักๆ คือ ขั้นเตรียมการ พิจารณาเลือกประเด็นปัญหาสืบสอบรวบรวมข้อมูล จัดทำโครงงาน ดำเนินกิจกรรม สรุป และนำเสนอโครงงาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับเนื้อหาอื่นๆ ในการวางแผน กำหนดกิจกรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง หรือทักษะต่างๆ อาทิ ทักษะชีวิต ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่จัดให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา และสอดแทรกกิจกรรมที่ส่งผลแก่ผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ การเสริมสร้างทักษะการคิดแบบวิจารณ์ การคิดแบบบูรณาการ หรือทักษะอื่นๆ เป็นต้น โดยมีการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ ในเนื้อหาอื่นและในระดับชั้นอื่นๆ โดยใช้โครงงานคุณธรรมเป็นฐานผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2541). *การฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม : ทฤษฎีและการปฏิบัติ = Teaching Moral Reason Theory and Practice*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม. (2552). *การพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บเชิงบูรณาการระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ ศศิพร ต่ายคำ อมรรัตน์ เรืองสกุลพัฒนา สรรเสริฐ อินทร์ดี และศยามล เอกะกุลานต์. (2553). *การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่ยั่งยืนของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดวงตา เครือทิวา. (2544). *การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. รายงานการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2551). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์คุณธรรม.
- ทิศนา ขัมมณี. (2546). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : บริษัท เมธีทอล์ก จำกัด.

- ทศนา แคมมณี. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย ชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ ศจีมาจ ณ วิเชียร. (2551). *การวิจัยและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ : ศูนย์คุณธรรม.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2550). *รายงานการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพทางการศึกษาโดยเครือข่ายการวิจัย*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาพวงศันรินทร์ จิตวิโส. (2552). *คู่มือโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดีถวายในหลวง”*. กรุงเทพฯ : กลุ่มกัลยาณมิตรเพื่อการเสริมสร้างเครือข่ายวิถีพุทธ (กคพ.)
- พินทิพย์ วังเกล็ดแก้ว. (2547). *การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. รายงานการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนทร เทียนงาม. (2549). “*รวมบทความ แนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย (เอกสารหมายเลข 2)*”. จะเร่งสร้างคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนไทยในยุคโลกไร้พรมแดนได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2551). *รายงานผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนโครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). “*สวนดุสิตโพลเผยใช้สินค้าฟุ่มเฟือย แต่งโป๊-มั่วอบายมุข วิกฤติเยาวชนไทย*”. คม ชัด ลึก. (20 มีนาคม 2550).
- อภิชา แดงจำรูญ. (2553). *การพัฒนาแบบการทำโครงการคุณธรรมโดยใช้แนวทางการเรียนแบบร่วมมือบนเว็บและการเขียนสะท้อนความดีผ่านบล็อกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเคารพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตียา เนตรวงษ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail: titiya_net@dusit.ac.th

